

ELŐFIZETÉS.

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:
 Egy évre — 240 Lel.
 Fél évre — 120 Lel.
 Egy negyed évre — 80 Lel.
 Egy hónapra — 30 Lel.

Hirdetéseik árszabás szerinti díjazás mellett vétetnek fel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

A
C
K
A
Bulev
(József)
TEL.

ARAD, 1922.

Főzerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

Vasárnap, febr.

Arad fontossága.

Hiteles helyről híre jött, hogy legközelebb megindulnak a román-magyar kereskedelmi tárgyalások. Legfőbb ideje. Eltekintve attól, hogy Magyarország Románia térszomszédja, egyéb tekintetekben is annyira nyílvánvaló a két ország gazdasági egymásrautaltsága, hogy a kereskedelmi összeköttetések fölvételének már jóval előbb meg kellett volna történnie. Ennek hiánya nap-nap mellett óriási károkat okozott mind a két országnak. Magyarországnak nélkülöznie kellett, vagy sokkal drágábban volt kénytelen másutt beszerezni olyan közszükségleti cikkeket, amiből Romániának tulajdon volt fölöslege. Ezek közül említsük csak a sót, fát, petroléumot. Románia viszont ép ezekben a cikkekben nélkülöznie legjobban fogyasztó piacát. Aztán micsoda óriási költséggel járt, ha az aradi timisoara, lugoj, oradea-marei kereskedőnek Csehszlovákián át kellett Bécsben vásárolt áruival, óriási és bizonytalan kerülő körutat megtéetnie, míg haza kapta azokat.

Ezer és egy okot lehetne még a román-magyar kereskedelmi öss-

szeköttetés felvételének szükségesége és sürgettsége mellett felsorakoztatni. Ép azért örömmel regisztráljuk a kereskedelmi tárgyalások fölvételének híret. S ha megindul végre a két ország között a normális kereskedelmi forgalom, Aradnak földrajzi fekvése következtében ennek a forgalomnak lebonyolításában különösen fontos szerephez kell jutnia. Erre a szerepre predestinálja Aradot nemcsak az a körülmény, hogy a határszélen fekszik, hanem ezt kiegészítően a keletet a nyugattal összekötő nagy nemzetközi vonal egyik legnagyobb vasuti állomása is, ahonnan a szélrózsa minden irányába mellékvonalak indulnak ki. Míg tehát Arad a belföldre nézve tekintélyes vasuti csomópont, addig a külföldi viszonylatban elsőrendű összekötő állomás. Ha ez tán ehhez még hozzávesszük, hogy Arad városa maga is virágzó kereskedelmi s ipari központ, pezsgő kereskedelmi forgalommal és sokszertű ipari termeléssel, szinte magától adódik, hogy Aradon magyar konzulátus állíttassék fel. Az Aradi Közlöny már régebben mutatott rá ennek szükségességére és fontosságára. Miután pedig most a román-magyar kereske-

delmi összeköttetés minden valószínűség szerint hamarosan élő valósággá lesz, csak természetes,

hogy az aradi magya eszméjét újból fölvetjük, szívelelésre ajánljuk.

Elhalasztják a genuai konferen

(Bonomi marad az olasz miniszterelnök.)

BERLIN. A német lapok hosszasan tárgyalják Poincarénak a londoni külügyi hivatalhoz intézett jegyzékét. A lapok hangsúlyozzák, hogy Franciaország első ízben követeli határozottan, hogy az antantnak közbe kell lépnie, ha Németországban vagy Magyarországon monarchista vagy militarista restaurációval próbálkoznának. A szociálista Vorwärts írja: Tiltakoznunk kell az ellen, hogy egy idegen állam szuverenitásába ily módon beavatkozzanak.

ruár tizenhatodikán újból be mutatkozni a parlamentnek.

LONDON. A Daily Mail híre arról értesül Rómából, bárhol alakuljon meg is az olasz kormány, már minden előkészület megtörtént arra, hogy a genuai konferenciát március nyolcadikán megnyithassák.

RÓMA. Giolitti a király előtt legnyomatékosabban ragaszkodott ahhoz, hogy a Bonomi-kormányt meghagyják állásában.

LONDON. Az angol köröket károsan érintette Poincaré jegyzéke. Lloyd George válaszjegyzéke még nem készült el. Azt hiszik, hogy az angol miniszterelnök kénytelen-kelletlen bele fog menni a genuai konferencia elhalasztásába.

Megindultak a vonatok.

(Nincsenek nagyobb késések.)

A mai nappal már ismét rendszeren közlekednek a személyszállító vonatok. Ma reggeltől kezdve az aradi állomásról már minden menetrendszerű vonat úgy a CFR, mint az ACSEV. vonalain rendszeren indult. A hóékek még mindig dolgoznak, bár már minden vonalon megtörtént a hótörések át-törése. Még eddig nem fordult elő, hogy valamely menetrendszerű vo-

LONDON. Az itteni lapok értesülései szerint a genuai konferenciát megtartják az eredetileg kitűzött időben, március 8-án.

RÓMA. Az olasz király nem fogadta el a Bonomi-kormány lemondását, amely ezek szerint feb-

A császár barátja.

— Egy francia könyv nyomán. —

Abból az alkalomból, hogy Schratt Katalin a bécsi Burg-színház volt nagynevű művésznője Budapesten a múlt héten szavaló estélyt rendezett a Vigadóban, idő szerűnek tartjuk az érdekes asszonyról egyet-mást megírni, akit nem kisebb ember, mint Ausztria császára és Magyarország királya tüntetett ki barátságával és vonzalmával. Schratt Katalin Louise Henrik a híres osztrák író és színgazgató fedezte fel és az általa alapított bécsi Stadttheaterhez szerződtette. Itt ismerték meg a bécsiek. Rövidesen a színművészet terén legmagasabb nívón álló bécsi Burgtheaterbe került, amelynek ott működése alatt a bécsi közönség dédelgetett kedvence lett. Erzsébet császárné és királyné, akinek tudvalevőleg Ferenczy Ida volt a magyar felolvasónője, egy németajku felolvasónőt is keresett. A császár főudvarmestere Schratt Katalint ajánlotta a császárnénak, aki Schrattot a színpadról már jól ismerte. A felséges asszony szívesen látta magánál a művésznőt,

aki kedves modorával és művészi előadásával kedvence lett az egész udvarnak. Itt ismerkedett meg Schrattal Ferencz József császár és király. Annyira megszerették a művésznőt, hogy a legbizalmasabb társaságokba bevonták. — Schratt Katalin nem azért volt asszony és művésznő, hogy ki ne aknázza a helyzetet. Annyira kedvessé és nélkülözhetetlenné tette magát a császár előtt, hogy az szinte hiányát érezte, ha egy-egy napon a művésznő társaságát nélkülöznie kellett.

Midőn Lucheni aljas orgyilkossága megfosztotta a császárt feleséges nejétől, Schratt Katalin éjjet nappallá tett, folyton a császár környezetében tartózkodott és igyekezett megvigasztalni. Később annyira nélkülözhetetlenné vált az ősz császár előtt, hogy nemcsak Bécsben kereste fel nap-nap után az esteli órákban Schratt Katalint a Colowrat-Ringen levő palotájában, de midőn hosszabb tartózkodásra Schönbrunnba ment a császár, vagy Budapestre és Gödöllőre, Schratt Katalin ugyszólván állandóan a kíséretében volt. Midőn a császár nyaranként Ischl

kedves időző-helyére költözött, a művésznő az Ischl-hez közel eső Wolfgang-tó partján bérelt villájában nap-nap után fogadta a császár látogatását, aki reggelenként kíséretével a környékre kilovagolt, amelynek befejeztével mindig Schratt Katalinnak a „Felicitas villában” levő lakásán költötte el reggelijét és nála költötte a délelőttöt.

Természetes dolog, hogy miként Franciaországban a Pompadourok és társai minő befolyást gyakoroltak mint királyi kegyencnők az ország politikájára Schratt Katalin ily dolgokba be nem avatkozott. Ő a császár személyén kívül abszolút semmivel nem törődött. A király méltányolta is a művésznő nagy vonzalmát és iránta való szeretetét. Óriási vagyonnal halmozta el még életében és fiát, aki akkor a bajor udvarnál a követségen attasé rangot töltött be, bárói rangra emelte. Ez volt a császárnak egyetlen figyelme, ami Schratt Katalinnal szemben a nyilvánosságra került.

Schratt Katalin menyje volt Ittebey Kiss Ernőnek, a temesmegyei magyar nábórnak, akit Haynau

1849. október 13-án Aradon mint magyar tábornokot kivégeztetett. Schratt Katalin férje Ittebey Kiss Miklós volt, ki atyja óriási vagyonát örökölte s mint mondani szokás, ész nélkül költekezett, úgy, hogy gondnokság alá került. Hogy mikor vette el Schratt Katalin művésznőt, arról a feljegyzések hiányzanak. Érdekes dolgot beszélt el nekem egy magasrangú katonatiszt Ittebey Kiss Miklósról, Schratt Katalin férjéről, aki együtt szolgált Kiss Miklóssal annakidején Klagenfurtban a fekete huszároknál. Az örült vagyonpazarlás, ugylátszik, apai tradíció volt. Kiss Miklós szintén, mint atyja, a katonai pályára készült és midőn hadnaggyá nevezték ki, beosztották a klagenfurti huszárokhöz. Az öreg Kiss, a fiu atyja, aki maga is huszár őrnagy volt, illőnek tartotta, hogy fiát a klagenfurti ezrednél és az ezred tisztjeinél, ahol az szolgált, beprotégálja. Az ezredes, aki nem ismerte az öreg Kiss Ernő vagyoni viszonyait, azt kérdezte tőle:

— Aztán Kamerad, megengedi-e a Te vagyoni viszonyod, hogy fiad extra loyat tarthasson?

erkezett
tegyaljai
tatta ma
teherfor
ánt már
megirtuk,
se. A meg-
továbitását

sutt lehet

(Választási esélyek Besszarábiában és Moldvában.)

... még semmi lát-
mak, hogy komolyan
... a forgalmat még
... arányosan befolyásoló
... eltakarításával, addig
... jelentés szerint ott a hó
... munkálatok csaknem
... edtek úgy, hogy vasárnap-
... orgalom a városban egészen
... álsan lesz lebonyolítható. Ti-
... ara város vezetősége mind-
... kelőtt a városi üzemek minden
... különbözhető emberét rendelte ki
... ótakarításra. Továbbá hivatko-
... ással az 1888-iki törvényre kény-
... szer munkásokat rendelt ki, akik
... óránként 4-5 lelt munkadíjat, pá-
... linkát, rumot, teát és más melegítő
... italokat kapnak. Végül Gavanescu
... tábornok katonai segítséget is ren-
... delt ki az utvonalak rendbehozá-
... sára. A rozoga tetejű házakról pe-
... dig a tűzoltóság is segít a havat
... letakarítani.

— Olasz segítség az orosz nyomor-
gónak. Róma. Az olasz kormány elha-
tározta, hogy hatmillió líra segélyt
küld az oroszországi nyomor enyhíté-
sére. (RTI.)

— Remélem, hogy megtelitem
szólt az apa. Rövid hetek mulva
egy napon óriási embertömeg sza-
ladt össze Klagenfurt utcáin és bá-
multák a sok szép lovat, amelyet
az öreg Kiss küldött a fiának. 42
darab telivér faj ló vonult be Kla-
genfurtba a Kiss hadnagy istálló-
fába. Képzeltető, hogy mily feltü-
nést keltett ez eset a huszár ez-
redben.

Egy alkalommal beszélt el ne-
kem egy magasrangú katonatiszt,
hogy a klagenfurti huszártisztek
egy revans-bált rendeztek az ot-
tani családok tiszteletére a „Kai-
ser von Österreich“ vendéglőben.
Éjfél előtt félrevert harangok zu-
gása zavarta meg a mulatókat.
Tűzet jeleztek a városban. A bá-
lozó közönség egy szálíg rémülve
távozott haza és a tiszték egyedül
maradtak, akik aztán reggelig dö-
zsöttek egymás között. Midőn a
reggeli órákban távozni akartak,
a vendéglős siránkozva beszélt,
hogy mily nagy kára lett neki a
tűzvészsel, csak egyebet ne említ-
sen, több mint 100 üveg pezsgője
megmaradt, aminek elfogyasztása
ra pedig számított. Ittebey Kiss
Miklós hadnagy sarkon fordult,

Liberalis pártiroda Aradon

(Választási esélyek Besszarábiában és Moldvában.)

Az aradi liberális párt egy al-
kalommal már meg akarta tartani
alakuló gyűlését, de a kedvezőtlen
időjárás következtében elhalasz-
tották. Azóta még nem adtak ki
közlést, hogy mikor alakul meg
hivatalosan az aradi liberális párt,
amelynek élén több előkelő aradi
román férfi áll. Minthogy a vá-
lasztási kampány már országster-
te megindult, az aradi liberálisok
szintén nem maradnak tétlenek
s noha nincs is Aradon szorosan
vett pártkeret, mégis megkezdik
a munkát. Ennek egyik látható
jele, hogy a mai napon megalakult
az aradi liberális párt köz-
ponti pártirodája, amely a Köz-
ponti szálló első emeletén az 1.
számu szobában nyert elhelyezés.
A központi pártiroda vezetője dr.
Miron Jusztin aradi ügyvéd, akit
több munkatárs támogat.

Országbírói döntés

a magyar választói jogról.
(Méltóságos cím alispánnak és
polgármesternek.)

BUDAPEST. Politikai körök-
ben az utóbbi napokban az a terv
merült fel, hogy a választójog kér-
désében az országbírói értekezlet
döntson abban az esetben, ha az
egyik pártok maguk között, nem
tudnának megegyezni. Ez esetben
a kormány összehívna az ország-
bíró, a Kuria, a közigazgatási bírósá-
g és a tábla elnökeit és eléjük
terjesztené a választójogi javasla-
tokat, amelyekről azután az érte-
kezlet döntene érdemlegesen, hogy
melyeknek alapján ejtsék meg az
új választásokat.

BUDAPEST. A választójogi ja-
vaslatot a nemzetgyűlés hétfői ülésé-
re tűzték ki. Felvetették azt az
ötletet, hogy az idő rövidségére
való tekintettel a nemzetgyűlés
tartson vasárnap is ülést.

BUCURESTI. A Lupta intervjút
közül Halipa parasztpárti vezér-
től, aki többek között elmondotta,
hogy a liberálisok helyzete Besszar-
arábiában nem kecsegtető. Ezt ők
maguk is belátják és mindent el-
követnek, hogy ottani esélyeiket
javítsák. A néppárt Halipa szerint
közélesen feloszlik. A feloszlás je-
lei már mutatkoznak és a választá-
soknál is szerinte csak harmadik
helyre fognak kikerülni. (RTI.)

BUCURESTI. A moldovai nem-
zeti demokraták Potosaniban nagy
gyűlést tartottak, amelyen a párt
választási tevékenységét tárgyal-
ták meg. A gyűlésen részt vett
Jorga is, aki nagy beszédben is-
mertette a nemzeti helyzetet és
megjelölte azt az utat, amelyen a
pártnak haladnia kell. (RTI.)

BUDAPEST. A nemzetgyűlés
tegnapi ülésén törvényjavaslatot
nyújtottak be, amely egységes tá-
borba kívánja sorozni a községi
jegyzőket, valamint a megyei és
városi közalkalmazottakat. Köve-
teli, hogy ezek előtt szintén nyis-
sák meg az ötödik fizetési osztályt
az alispánok és a törvényhatósági
joggal felruházott városok polgár-
mesterei méltóságos címet kapja-
nak. Ragaszkodik a díjnoki elue-
vezés megszüntetéséhez és javasol-
ja, hogy a tiszteletbeli hivatalno-
kokat kivéve ne lehessenek fizetés
telen vármegyei szolgálatban levő
tisztségviselők. A törvény rendelkezé-
sei a repatriált közigazgatási tiszt-

sére tűzték ki. Felvetették azt az
ötletet, hogy az idő rövidségére
való tekintettel a nemzetgyűlés
tartson vasárnap is ülést.

luk-fájdalmat voltak. Schratt Ka-
talin engedett a művész kérésé-
nek és meg is kérte fenséges ba-
rátját. A császár udvariasan elhá-
ritotta magától a kérést:

— Elvből nem teszem és nem
tehetem, mert én ily ügyekbe soha
be nem avatkoztam. De hogyha a
resort-miniszter kintüntetésre fogja
ajánlani Girardit, szívesen hozzá-
járulok és beleegyezésemet adom.
Néhány hét mulva hozta a bécsi
hivatalos lap, hogy a császár Gi-
rardit, a bécsi híres színművészt
a koronás arany érdemkereszttel
tüntette ki.

Egy érdekes eseményt beszél-
tek Bécsben, mert hisz mit nem
tud a bécsi nép. Dehát, hogy csak
kitaláltak, de érdekességénél fog-
va megírom. Schratt Katalin egy
kiszolgált bakakáplárt szerződe-
tett inasnak. Mindjárt az első nap
megmagyarázta neki, hogy a ház
betett kapujánál az üvegablakon
vigyázzon és ha megáll egy bér-
kocsi és abból egy katonatiszt fog
kiszállani, nyissa ki a kaput rö-
gön és engedje be, aztán siessen
utánna és az előszobában segítsen
neki a köpenyét levetni. A szolga
híven teljesítette kötelességét, ka-

viselőkre is vonatkoznának, akik
ugyan eddig kaptak ideiglenes be-
osztást, de még mindig nem vé-
tettek fel az országos összesített
tisztségviselői létszámba.

Fagyhullám.

(Magyar városok hó alatt.)

Eddig ismertünk hóhullámot,
néha olcsósági hullámot, még több
ször drágasági hullámot. Most az-
után megismerkedtünk egy új hul-
lammal: a fagyhullammal, amely,
borzongató leheletével végigszá-
guldott rajtunk és négy napig hul-
latta ránk áldását: a mindent el-
borító, a közlekedést megakadá-
lyozó hótömegeket. Ez a fagyhul-
lám, mint egy budapesti távira-
tunk jelenti, a skandináv félsziget
déli részéről, Svédországból és
Norvégiából indult ki és elborítot-
ta egész Közép- és Déleurópát. A
veszedelem Magyarországon és a
Balkánon is végigvont és hóval
borított el mindent, ami útjába ke-
rült. Pécs, Kecskemét, Szeged,
Debrecen és Sátoraljauhely több
méteres hó alatt állanak. A helyi
forgalom mindenütt megakadt. A
vonatoknak az élelmiszerszállítás-
nál óriási nehézségekkel kell meg-
küzdenni. Sátoraljauhely mellett
négy embert felfaltak a farkasok.

BÉCS. Az állandó tartós fagy
miatt az osztrák főváros vízellátá-
sát komoly veszedelem fenyegeti.

KOPENHÁGA. Fuenmen dán
sziget, a szomszédos szigetcsoport
és Dánia között hózivatar követ-
keztében minden összeköttetés tel-
jesen megszakadt. A szigeteken a
helyzet kétségbeejtő, miután az
élelmiszerek már tizenöt nap óta
kifogyóban vannak.

puf nyitott, a vendég után sietett
és midőn az előszobában a kato-
natiszt lehajtotta a köpenye gallér-
ját, rémülten vette észre a szolgál-
tát, hogy a császár áll előtte. Miként
az órségen szokás, ha a császár
kocsija arra hajt, a szolga ma-
gából kikelve elkialtotta magát:

— Gewähr heraus — és oly-
ideglázba esett, hogy önkívületi
állapotban kellett őt szobájába
vinni.

Az egész császári udvar tisz-
telt és becézte a fenséges ur ba-
rátját. A császár leányai is,
Mária Valéria kivételével, nagyon
szerették őt, amely szeretetüknek
lépten-nyomon tanujelét adták. Az
egyetlen Mária Valéria főherceg-
nő viseltetett csak gyűlölettel
Schratt Katalin iránt, melynek in-
dító oka az volt, hogy irigyelte,
hogy a császár pénzzel és va-
gyommal halmozza el barátját,
ahelyett, hogy neki adná azt.
Emiatt nem egyszer kellemetlen
jeleneteket rögtönzött az ősz csá-
szárnak. Ismeretes az a botrány,
amelyet Mária Valéria a schön-
brunni palotában a király halála-
kor rendezett, amidőn Schratt
Katalin a gyászoló között me-

Pogány népbiztos aradi vezérkari főnöke (A koronatanu mentő vallomása.)

Az Aradi Közlöny budapesti távirat alapján hírt adott arról a hadbíróági tárgyalásról, amelynek vádlottja az aradi származású Farkas Jenő vezérkari alezredes. Pogány József népbiztos volt vezérkari főnöke. Tegnap folytatták a bünpör tárgyalását. Frauzen József főhadnagy tanuvallomásában elmondotta, hogy a kommün idején Farkas alezredesnél Cegléden teljesített szolgálatot. Akkoriban Farkas a politikai megbízottakkal tegeződött, de velük tisztekkel sohasem érintkezett. Dr. Czebe Ferenc tanu elmondotta, hogy a síófoki hadtestnél mint trénerreferens volt beosztva. Farkas alezredes reá azt a benyomást tette, hogy lelkes kommunista és ezért megszakadt közöttük a régi bizalmas viszony. Kelemen István százados, akit Farkas állítólag a terroristák kezére juttatott, előadta, hogy Kecskeméten, mielőtt a román csapatok megkezdtek az offenzívát a vörösök ellen, összehívta a legény séget és rábirta, hogy ne harcoljon a fehérek ellen. Akkor megérkezett a politikai megbízott, aki rászólt, hogy le fogja tartóztatni. Ő erről jelentést tett Farkasnak, aki azt mondotta, hogy ez a politikai megbízottak dolga. Végül elmondotta Kelemen százados, hogy neki az ügyből kifolyólag nem volt kellemetlensége és nem is tartóztatták le. Ezzel megdőlt az a vád, hogy Farkas alezredes Kelemen a terroristák kezére juttatta. A tárgyalást folytatják.

tekintette, amely kínos incidensnek Károly trónörökös tapintatos lovagias fellépése és Zita trónörökösnek kedves viselkedése vetett véget.

Tudom, hogy e sorok olvasói, különösen a nők, szeretnék tudni, hogy Schratt Katalin, aki, mint említettem, csak a múlt héten ragadta el művészetével Budapesten a nagy közönséget, tulajdonképpen hány éves is lehet. Ez a nők legféltettebb titka, amit soha sem árulnak el. Én is diszkrét leszek és nem írom meg. Csak annyit mondok, hogy a Balzac korabeli nők évein jól túl van és igazuk van azoknak, akik azt állítják, hogy nem az évek után kell megítélni az embert, hanem aszerint, amint kinéz és ahogy érzi magát, különösen a jelen esetben, midőn ily kiváló, érdekes asszonyról van szó. Ha valakire, úgy Schratt Katalin asszonyra a császárral való viselkedésével szemben ráillik nagy írónk. Jókai Mór ezen mondanása:

— Mert ilyen a szerető asszony — anyád: ha beteg vagy, kedvesed: ha örömed órája van, szolgád: ha éhez, éber őrd: ha alszol és sírotód: ha meghalsz.

(L. L.)

Magyar konzulátus Aradon.

— Márciusban megkezdődnek a kereskedelmi tárgyalások. —

Autentikus helyről arról értesülünk, hogy a magyar kormány a közeli hetekben megkezdí Romániával a kereskedelmi tárgyalásokat. Ugy tudjuk, hogy a budapesti kereskedelmi miniszterium egyik magasrangú tisztviselője már március közepén megkezdí Bucarestben azokat a tanácskozásokat, melyek a két állam között a régóta húzódo és legaktuálisabb kereskedelmi és műszaki kérdések megoldását fogják majd lehetővé tenni. Ezek közé tartoznak legelsősorban a kölcsönös vámtarifák, a határátlépés, a tele-

fonforgalom újrafelvételének égetően sürgős problémái. A magyar delegálnak, értesülésünk szerint, platin pouvoirja lesz arra néve, hogy mindezekben a kérdésekben saját legjobb belátása szerint köthessen megállapodásokat a bucarestii kormánnyal. A magyar kormány informátorunk szerint egy kereskedelmi konzulátus felállítását is elhatározta Aradon, amely kereskedelmi ügyek lebonyolítása mellett a Magyarországra szóló utlevelek, illetőleg vízumok adására is fel lenne jogosítva.

Az ünnepnapok. A belügyminiszter rendelete.

A belügyminiszteriumtól ma rendelet érkezett a város vezetőségéhez, amely kimondja, hogy az egyházi és nemzeti ünnepeket a magánvállalatok és intézmények is kötelesek megtartani. A királyi családban előforduló ünnepek megtartása a magánvállalatokra nem kötelező.

BUCURESTI. A belügyminiszterium mellett levő államtitkárság 1922. január 21-én 17822. sz. alatt minden megye alispánjához a következő rendeletét intézte: I. Minden közhivatalban felfüggesztendő a szolgálat: a) a következő vallási ünnepeken: Január 1—14. Szent Vazul, január 6—19. Vízkereszt, mely napon a hatóságok résztvesznek az istentiszteleten és katonai parádé tartatik; január 7—20. Keresztelő Szent János, február 2—15. Gyertyaszentelő Boldogasszony; március 25—április 7. Gyümölcsoltó Boldogasszony; március vagy áprilisban három napig tartó húsvéti ünnepek; április 24—május 6. Szent György napja, negyven nappal húsvét után Urunk menybemenetele; május 21—június 8. Szent Konstantin és Ilona; két nap pünkösdi ünnep, a Szentlélek eljövetele és Szent Háromság ünnepe; június 29—július 12. Péter és Pál apostolok; július 20—augusztus 2. Szt. Illés; aug. 5—19. Urunk színeváltozása; augusztus 15—23. Nagy Boldogasszony napja, szeptember 8—21. Mária születésnapja; szeptember 14—27. a kereszt felmagasztaltatása; október 26—november 8. Szent Demeter; november 8—21. Mihály és Gábor arkangyalok; december 6—19. Szent Miklós; december 25—január 7. Karácsony ünnepe; három nap. Ezzel kapcsolatban megállapították, hogy a karácsonyi és húsvéti szünet két nappal az ünnepek előtt kezdődik és az ünnep utolsó napjág tart. Hasonlóképpen a hivatalos szolgálat fel lesz függesztve: b) a következő nemzeti ünnepeken: Május 10—23. függetlenségi nyilatkozat (1877.) amikor minden román egyesülésének (1859 és 1918.) és a királyság proklamálásának évfordulóját ünneplik. Az Ur menybemenetele ünnepe a hazáért elesett

hősök emlékünnepé, melyen hivatalos istentisztelet tartandó.

A hivatali szolgálat nem függesztendő fel, de hivatalos istentisztelet tartandó a királyi családnak következő évforduló napjain: Julius 22—augusztus 4. a királynő nevenapja, augusztus 11—24. a király születésnapja; október 3—16. Károly herceg születésnapja; október 16—29. a királynő születésnapja. 2. A magánosoknak és magánvállalatoknak meg kell ünnepelniük saját vallásos ünnepeiken kívül azokat a nemzeti ünnepeket is, melyeket az 1. szakasz b) pontja felsorol. 3. A magánosokat és magánvállalatokat nem lehet arra kötelezni, hogy a királyi család ünnepein munkájukat felfüggeszték, mely ünnepek az 1. szakasz utolsó bekezdésében vannak felsorolva.

Arany János emlékezete.

(A Kőlcsey Egyesület ünnepe.)

Az aradi Kőlcsey Egyesület a sok közbejött akadály miatt nem tudta mindeddig megünnepelni Arany János születésének századik évfordulóját. A legnagyobb magyar balladaköltő, akinek már tavaly akart magasztaló eladás keretében jubileumi emléket állítani az egyesület, legkiválóbb alkotásával szerepel a vasárnapi hatodik Kőlcsey-zsúrban, amelyet öt órai kezdettel a Kultúrpalotában tartanak meg. Az ünnepség programja a következő:

1. Prológ. Előadja dr. Prohászka László alelnök. 2. Arany János: Rachel siralma, Leteszem a lantot. Előadja özv. Wittanschek Lajosné. 3. Emlékbeszéd. Mondja: dr. Krenner Miklós. 4. Arany János: Walesi bárdok, családi kör. Előadja: Kallós József, a városi színház tagja. 5. Arany-Unger Ernő: Tetemrehívás. Éneklí Róna Dezső színgazgató, a Filharmonikus Egyesület orchester-kisérete mellett. (Karmester: Unger Mór.)

— Az arany ára. Bucaresti. A pénzügyminiszter a nagybányai és abrudbányai aranybányákban bányászott arany kilogrammjának értékét 27.000 leiben állapította meg.

A kormány tagjai Erdélyben.

(Értekezletre hívták össze a prefektusokat.)

CLUJ. Mosolu tábornok közlekedési és Brattianu Vintilla pénzügyminiszter Zilahra utaztak, s onnan tovább mennek Satumara-ra, hogy a liberális párt viszonyait megismerjék és előkészítsék a választásokra. Ugyancsak itt is meg fogják ejteni a jelöléseket. Satumareről visszajönnek Clujra. Hétfőn négy miniszter vendég lesz Clujnak: Zigre Cosma, Mosoiu és Brattianu Vintilla. A hét elejére várják Brattianu miniszterelnök érkezését is. Szó van arról is, hogy Florescu Igazságügyminiszter is Clujra érkezik, hogy résztvegyen a jövő heti nagy liberális népgyűlésen.

CLUJ. Zigre Aurél kisebbségi miniszter ma délután négy órakor Clujra érkezett, hogy résztvegyen a prefektusok holnapi értekezletén.

Nincs hus Aradon.

(A havazás következménye.)

A legtöbb mészárszékben ma nem lehetett húst kapni. A hushiány oka az, hogy tegnap nem volt állatvásár és nem volt állatfelhajtás. Az állatfelhajtás elmaradásának természetesen a nagy hó az oka, amely miatt nem tudtak a vidékről állatot behozni. A hushiány nem terjedt ki minden mészárszékre, mert itt-ott azért lehetett hushoz jutni. De aki húst akart ma enni, annak esetleg a város egyik végéből a másikba kellett elmennie, hogy olyan mészárszékot találjon, amelyben zavartalanul mérték ki a húst. Azok jártak legjobban, akik elővigyázatosak voltak és elegendő pénzzel rendelkeztek. Ezek már kedden—szerdán több napra való húst vásároltak s így nem szenvedtek hiányt.

Influenza

egy aradmegyei községben.

(Ahol sok a tüdőbeteg.)

Dr. Bradean Athanasz megyei főorvosnak tegnap jelentést tettek, hogy az aradmegyei Konop községben igen erős mértékben lépett fell az influenza-járvány, ugyanannyira, hogy az ottani kórorvos teljesen tájékozatlan volt, hogy járvánnyal áll-e szemben vagy csak súlyosabb természetű nagymérvű meghülésből származó lázas állapot megbetegedésekkel. A főorvos tegnap kiutazott a helyszínére és megállapította, hogy a mintegy 1100 lakosu községben feltűnően sok a tüdőbajos, ezek pedig a legkönnyebben reagálnak az influenzára. A főorvos maga mintegy tizenhét beteget látogatott meg, a kiknek nagyrésze tüdőbeteg volt egyébként. A főorvos megállapította, hogy a nedves, hideg időjárás következménye, hogy ilyen nagy az influenzások száma Konopon, de megállapította azt is, hogy komoly járványról vagy veszélyről nincsen szó.

Az eltitkolt betegség válál ok.

Egy lipovai polgár keresetet adott be az aradi járásbíróhoz, amelyben házassága felbontását kéri. A válás kimondására indokul azt hozza fel, hogy felesége tüdőbajos. A bíróság elrendelte a lipovai kórházi főorvos kihallgatását arra nézve, hogy vajjon az asszony már a házasság megkötésekor is tüdőbajban szenvedett-e és így a férj bírhatott-e tudomással az asszony betegségéről? A bíróság a tárgyalás elhalasztását és a tanu kihallgatásának szükségességét azzal indokolja, hogy valamely súlyos betegség csak abban az esetben lehet ok a házastársak elválására, hogyha egyik a másik előtt titkolja a baját.

Az orosz pokol.

(Angol orvos az éhínségről.)

Dr. Farrar angol orvos, akit sok más orvossal együtt Anglia és a népszövetség küldött ki Oroszországba a ragályos betegségek leküzdésére, de aki maga is a kiütéses tifusznak áldozatául esett, egy hátrahagyott levelében megkapóan írja le az orosz éhínséget. Zola tolla kellene — írja dr. Farrar, — a rettenetes orosz éhínség leírásához. A menekülők egész áradata özönlik nyugatról kelet felé. Az egyik táborban, amelyben naponta hullanak el az éhség áldozatai, láttam egy német kolonistának, a feleségének és gyermekének a testét, jobban mondva a esontvázát. Az asszonynak, akin a szoknyán és fűzön kívül más ruhadarab nem volt, mindkét lába a bokáig volt elfüszkösödve, a férfinak a lábán kívül mindkét keze is, a gyermek pedig igazán nem volt más, mint bőr és csont. Kano német kolonistában 3000 emberből 1100 maradt meg a többi éhen pusztult. A legszomorúbb látványt a szüleitől elmaradt gyermekek nyújtják. Elhagyottan ódöngenek az országutakon. A markstatti gyermektáborban 100 ágy áll rendelkezésre. Itt 24 óra alatt 42 gyermek pusztult el.

Szamura közelében a falvakban százezreken feküsznek az emberek házaikban és várják a halált. A parasztok kenyerének főalkotórésze fűmag, tölgylevél, szalma, csontliszt, agyag és lótrágya. De már ez a kenyér is elfogyott. Buzuluk városának 35.000-nyi lakosából naponta átlag 100 hal éhen. Nap-nap mellett lehet halottakat találni, az emberek egymást ölik egy-egy falat ételért. Egy temetőben 65—70 hullát láttam, két nap hallottja. A város főutcáján egy nő hullá feküdt, melyet a kutyák rágtak meg. Az éhező kutyák már annyira vakmerők, hogy az emberek félnek tőlük. Olyan hírt is kaptam, hogy az emberek már egymást talják fel.

Zugügyvédséggel vádolt volt táblabíró.

(Baltoanu Fag és az ügyvédi kamara.)

Fag Baltean volt aradi táblabíró annak idején kérvényt nyújtott be az aradi ügyvédi kamarához, amelyben a kamarába való felvételét kérelmezte. A kamara Fag Baltean kérését visszautasította, de ő ennek dacára praxist folytatott dr. Klein Sándor helybeli ügyvéddel. Az ügyvédi kar képviselőjében a kamara elnöksége zugügyvédi gyakorlat folytatása címén feljelentést tett ellene a járásbíróhoz. Az ügyet ma

tárgyalta Mandru járásbíró. Fag Baltean védekezésében előadta, hogy három ízben kérte a kamarába való felvételét, de mindhárom esetben minden különösebb indokolás nélkül visszautasításra talált. Ezt annál igazságtalanabbnak tartja magára nézve, mivel már évek óta tagja a bucurestii kamarának. A bíróság az ügyben mindaddig elhalasztotta a tárgyalást, míg Balteanu állításainak valódiságát iratokkal nem igazolja.

A kommunisták pere

(Nem álltak összeköttetésben a szovjettel.)

BUCURESTI. A kommunisták ügyének mai tárgyalásán Christescu volt képviselő hosszabb beszédet mondott.

— Távol áll tőlünk az a gondolat — mondotta — hogy az élet rendjét megbolygassuk. Mi csak elveinkért küzdöttünk azokkal az eszközökkel, amelyek rendelkezésünkre álltak. De mindig csak nyiltan. Azzal gyanúsítanak bennünket, hogy Oroszországgal összeköttetésben álltunk. Hangsúlyozom erre ismételtlen, hogy mink csak nyiltan cselekedtünk és sem a szovjetkormánnyal, sem a kommunista szervezetekkel nem álltunk kontaktusban.

Az elnök leveleket mutatott fel, amelyeket Christescu írt Ghitenek Oroszországba. Christescu indulatosan tagadott. A tárgyalást folytatják. (RTI.)

Az exkirály apanázsa.

(Zita elvitte a koronáékszereket.)

LONDON. A Reuter-ügynökség jelenti, hogy a jugoszláv kormány értesítést küldött Londonba, amelynek értelmében hajlandó hozzájárulni az exkirály civilistájához abban az esetben, ha a többi szövetségesek is kötelezik magukat erre. Jugoszlávia véleménye különben is az, hogy csökkenteni kellene a nagyköveti konferencia által megállapított összeget és azt követeli, hogy a részesedési kvótát előzőleg a jóvátételi pénztárak fizessék meg. A jugoszláv jegyzék ragaszkodik ahhoz, hogy az exkirály az érdekelt államok engedélye nélkül ne hagyhassa el internálási helyét és hogy Portugáliával szigorú egyezményt kössenek az exkirályi család őrzete érdekében.

PRÁGA. A Prager Presse zürichi jelentés alapján azt írja, hogy Zita exkirálynő, mikor most gyermekeivel Madeirába utazott, magával vitte a korona-ékszerek legnagyobb részét körülbelül 20—25 millió svájci frank értékben. Ezeket az ékszereket gróf Berchtold volt külügyminiszter vitte volna ki 1918 októberében Svájcba. Az ékszerek között van állítólag az a firenzei gyémánt is, amelyet most az olasz kormány Auszriától követel vissza.

Egy jelölt kellemetlenségei

(Ezer lei büntetés. — Bezárt korcsmák.)

Az aradi rendőrség kihágási osztálya cimbitorlásért eljárást indított Fisan János képviselőjelölt ellen. A kihágási bíróság ma ezer lei pénzbüntetésre ítélte Fisant. Az ítélet indokolása szerint Fisant „főpolgármesteri titkár”-nak szölitették, holott megállapítás szerint Fisán napidijasa volt a polgármesteri hivatalnak. A rendőrség tegnap bezáratta a Str. Poinerilor (Kosár-utcában) levő Nagy- és Savu-féle korcsmákat, mert olyan jelentések érkeztek, hogy a Fisan párt kortesei azokban összejöveleket tartanak és itatják a szavazókat, amit a választási törvény tilt. A két korcsmáros ma felkereste dr. Angel István polgármestert és arra kérte, járjon közbe illetékes helyen, hogy korcsmájukat újból megnyithassák, mert Fisan emberei nem cselekedtek törvénybe ütköző dolgot, hanem iddógálás és beszélgetés közben a vendégekkel együtt éltették Fisant. A polgármester megígérte a korcsmárosoknak, hogy eljár ügyükben.

Jugoszlávia irjei.

(A horvátok önállóságát követelnek.)

BELORÁD. Radics a horvát parasztpárt vezére az ir kérdés megoldására Hivatkozva Horvátországnak a délszláv birodalom keretein belül ugyanolyan pozíciót akar juttatni, amilyent Írország biztosított magának. Radics a horvát ellenzéki blokk ösztönzésére memorandummal fordult a népszövetséghez, amelyben felpanaszolja Szerbia brutalitását a horvátokkal szemben és az őket ért folytonos terrort. A népszövetséget arra kéri, hogy biztosítsa végre Horvátország szuverénitását és hogy a délszláv birodalomban önálló Horvátországot alakíthassanak. A szerb kormány a memorandumra vonatkozó híresszéleket mesének minősíti, amelyről belgrádi lapok a legnagyobb felháborodás hangján emlékeznek meg. Radics eljárását hazaárulásnak minősítik és arra ösztönzik az SHS. kormányt, hogy erélyes operációval gyógyítsa be a horvátok sebét. A lapok szemére vetik a kormánynak, hogy a monarchia összeomlása alkalmával túlzott szentimentalizmussal testvérkezet nyújtott a horvátoknak.

HIREK.

Az új pápa megkoronázása.

RÓMA. Vasárnap, február 12-én fog Rómában végbemenni az új pápa, XI. Pius megkoronázása. Erre az alkalomra különösen nyugati államokból igen sok idegen sereglett össze. Diplomáciai körökben nem tartják kizártnak, hogy a koronázási ünnepélyen az olasz kormány is képviseltetni fogja magát. Beavatottak tudn vélik, hogy az új pápa elődjének politikáját fogja követni, vagyis keresni fogja a kiegyezést az olasz világi állammal. XI. Pius az általános egyházpolitika terén is elődjének, XV. Benedek nyomdokába fog lépni. Ez tűnik ki tegnapi nyilatkozatából, mely szerint jó volna Európa békeje felé a XV. Benedek pápa által megkezdett uton haladni.

RÓMA. Magyarország hercegprimása, Csernoch János dr. tiszteletgett az új pápa előtt, aki biztosította Magyarország egyházfjedelmét, hogy Magyarország iránt különös jóindulattal és szeretettel viseltetik.

MILANO. A Corriere della Sera arról értesül, hogy XI. Pius sajnálatát fejezte ki afölött, hogy a francia sajtó egy része úgy tünteti fel megválasztását, mint hogyha ezáltal a Szentszék politikájában irányváltozás következhetne be, amely kimondottan francia-barát és németellenes tendenciájú volna. A pápa ezzel kapcsolatosan magához kérte a boroszlói érseket és kifejezte előtte a német katolikusok iránt táplált legmelegebb rokonzását. A biborosok gyűlékezete által a világ minden népének különbség nélkül szentatyai áldását küldte.

— Dr. Robu János főpolgármester, aki napok óta ágyban fekvő beteg, ma értesítette hivatalát, hogy állapota jobbra fordult és hétfőn már megjelenik hivatalában.

— Meghalt a Tisza-per ügyész. Budapest. Szilassy Pál kir. ügyész akinek a Tisza-pörben és a királypuccs alkalmával viselt szereplése országosan ismertté tette nevét, tegnap Budapesten meghalt.

— Új párt Görögországban. Athéni jelentés szerint Gunaris görög miniszterelnök a közeli napokban Bucuresztbe s onnan Belgrádba utazik. Új politikai párt alakult „a nemzet megmentése” címen, melynek vezére Zaimis volt miniszterelnök. (RTI.)

— ANTE—Toldi klubközi birkozó verseny lesz 19-én d. u. fél 8 órakor a Str. Vulcan (Kazinczy-utcai) polgári iskola tornatermében.

— Hivatalszolgáiból — hivatalnok. Kabát Imre aradi törvényszéki hivatalnokit az igazságügyi miniszterium január elsejével 50 éves szolgálatajának elismeréséként frattári irredáció előnységben hivatalnokká léptette elő. Kabát 1872-ben lépett szolgálatba jelenleg 73 éves és tizenkét gyermek elvise.

Andor. Ez a fiatal, tehetséges bonvivánt egyre jobban fejlődik egy ének, mint-játék tekintetében. Tegnap szereplése a legteljesebb sikert biztosította a rokonszenyes színházak akinek énekszámait megismételtette a szépezzámu közösség. Új szereplő Inke Rezső, aki az öreg hajdút egészséges humorral ruházta fel. A rövidlátó grófnőből Tibor Lóri mulatságos figurát csinált. A régi szereplők: Horváth Mici, Halmos Mici, Selmeczy Mihály és Olasz Lajos ezúttal oly kedvvel és szeretettel méltóan játszottak, mint a tavalyi sorozatos előadásokon. A nagyherceg passzív szerepében Ladiszlav József teljesen beleilleszkedett a nagyszerű együttesbe. A közönség kellemesen szórakozott, de bosszankodott azon, hogy a felvonások között túlhosszúra nyúltak. Premieren ez még érthető de egy darab tízedik előadásán nem. (Ky.)

Vasárnap délután a Bucsukerítő operette László Andorral és Horváth Mivel a főszerepben olcsó helyárak mellett kerbi színre.

Az örök múltja. A magyar népszínműirodalom egyik legkiválóbb darabja hosszabb pihenés után vasárnap este elsőrangú szereposztásban kerül újra színre. E népszínműben vannak a legszebb és legismertebb magyar dalok és Várady Margitnak, aki a darab főszerepét, Juditot játsza bő alkalmat lesz gyönyörű énekszámokat előadni. A többi szerepek is mind elsőrangú kezekben vannak.

Hétlőn este lesz Szabó Sándor 50 éves színészi jubileuma. A színház nagy buzgalommal készül erre az ünnepről és Csányi Mátjának alkalmi darabja nagy sikerre tarthat számot. A Könyvtáros című daltájkában részt vesz az egész művészi személyzet. Utánna a Paraszbecsület, Mascagni kedvelt operája megy Z. Várady Margittal és Ocskay Mihállyal a főszerepekben.

Ma két előadás a Modern Kabaréban. Ma délután fél négy órakor félhét óráig szeszáción műsora előadás lesz a Modern Kabaréban, amelynek keretében fellép a kis Nikita is csodaszép táncjeleneteivel. Két teljesen új bohózat a „Tanácsos ur” és a „Civil ruha” címűek kerülnek színre, a főszerepekben Keleti Manci, Mezey, Lantos, Faludy Lévyval. Az esti előadás tízkilenc órakor kezdődik, amelynek attrakciója az „5 Feman 5” légtornász-csoport teljesen új „Liftboy” című jelenetükkel. Jegyek már váltathatók. Reggelig parkettánc a 10 éves kis Nikita vezetésével.

Tündérek cselédje. Keddtől kezdve egész Aradon nem fognak egyébről beszélni mint a Tündérek cselédje operettől. Annyi látnivaló, ilyen humoros szöveg és fülbemászó patlogó tánczene operettben nem szokott lenni és a szereplők rajongással nyilatkoznak szerepeikről. Horváth Mici játsza a címszerepét, énekszámait táncol és toalettjel szeszációnak lesznek. Halmos Micinek egy milliomas lány szerepében bő alkalmat lesz ének- és táncművészetét csillogtatni. László Andor a milliomas gavallér szerepében elsőrangot nyújt. A komikusok, Inke, Sebestyén és Selmeczy hálás szerepekben brillíroznak. Inke aki a vámfőnököt játsza, nagy meglepetésekkel fog szolgálni a közönségnek. Sebestyén egy divatruház főnökét játsza aki azonban csak a férfiakat kedveli. Selmeczy, Róbert szerepében tudásának javát mutatja. Az operettben még nagyon hálás szerepe van Szegő Lili és Zilahy Irémetek, kik két cseléd szerepét játszák. Örmöry Emma, Benkóné és Tibor Lóri három kacagató komikus szerepét játszák.

MOZI * Mária királyné szobor-leleplezésének műsorát az Apollóban. Az aradon-maref (magyvárad) királyné-szobor leleplezésének fényes és meleg ünnepségeit várja az élénk és pompás kétfelvonásos film, amelyet az Apolló színház mutat be minden előadásán rendez nagyszíni műsora mellett. Az ünnepség egész lefolyása féltlenül gyönyörű felvételben pereg le szemünk előtt. Látni a keletesség és polgárság díszes felvonulását a megjelentek előttünk Mária királyné felsége alakja is. A hatásos film bemutatásának jóvedelmét a felsőbb helyen megállapított nemes emberbaráti célra fordítják. Még vasárnap és hétfőn mutatja be az Apolló a királyné-szobor leleplezésének érdekös filmjét.

Az Apolló és Uránia vasárnapi és hétfői műsora. Vasárnap mind a két mozgószínház kiváló műsora mutat be. Az Apolló a királyné-szobor leleplezésén kívül 5 felvonásos drámát vetít „Májusi zivatar” címen. Az örök három szög problémája ez a filmdráma, de egészen eredeti ötletre építve hozza elének két férfinak a nőért vívott ekkeseredett harcát. Az idegizgalmas drámai mesének természetű szépségeiben gazdag tájak nyújtanak keretet. Az Uránia színház a francia Pathé-filmgyár „Diákserzem” című lebilincselő drámáját mutatja be. A serdülő fiúgyerekek lelki válságát rajzolja meg a nagyszíni film érdekös történetében. Vasárnap az Uránia színház is bemutatja Mária királyné szobrának leleplezését. Hétfőn az Apolló vasárnapi műsorát ismétli meg, az Uránia pedig „A megfagyott gyermek” repriméját tartja.

A zsidók múltja és jövője. Keddtől kezdve mutatja be az Apolló színház azt a nagyconcepelő kulturfilmét, mely a zsidóság gazdag és sokrétű történelmi múltját és öntudatoságának ráeszméléséből kifaragott jövőjét ismerteti meg velünk. Nem „zsidófilm” a kinematografiának emez kimagasló alkotása hanem az egyetemes emberi haladás pályáival és zernyíthő, egy apostol életé, magáraszmélése emberfeletti küzdelme és munkáséletének dicsőséges befejeződése áll a dráma homlokterében. Dr. Herzl Tivadar próféta alakja elevenedik meg a filmben. Csodás zsidó koponyája mögött kivirágzik és testet ölt nagy álma: az új Jeruzsálem, zsidóország újáramlása, melynek földjét zsidó földművesek furják és teszik termékenyvé. Hét felvonásból, egy előjátékból és utójátékból áll ez a monumentális film, de nincs olyan jelenete, melyet értékelni lehetne vagy fölöslegesnek ítélnének. Csupa elevenesség, szin és légtelen élet árad felénk a filmről. A tömegjelenetek káprázatos hatások. A legjelentősebb szerepét Schildkraut, a világhíres bécsi jellemzésű játsza a fölemelően szép, plasztikus alakítása külön művészi szenzációja a monumentális kulturfilmnek, amely bizonyára mély hatást fog gyakorolni az aradi közönségre, mint ahogy az intelligens emberek tízezeinek lázas érdeklődése kísérte már eddigi után is.

Székrekedés. Oser, bécsi tanár, a gyomor- és bélbajok hírneves szakorvosa, a „Ferenc József” keserűvizet igen gyakran rendelte s mindig kielégítő eredményeket ért el.

A távolbalítás.

(Magyar mérnök találmánya.)

BUDAPEST. Mihály Dénes egy magyar műszaki gyár fiatal főmérnöke, világraszóló fölfedezést valósított meg, amely Marconi drótnélküli távirójának jelentőségét is felülmúlja. Föftalálta a távolbalítást. Készüléke segítségével vel meg lehet látni Budapestről, hogy mi történik például Londonban. Mihály Dénesnek nem ez az egyetlen találmánya, de mindenesetre ez a legérdekesebb. E találmánya iránt már nagyban érdeklődik a legkiválóbb német villamossági szaktekintély, Eugen Nesper dr., aki a fiatal mérnök szolgálatába állította a német technikát. Budapesti munkatársunk beszélgetett Mihály Dénessel, ki a távolbalítóról a következőket mondotta:

Távolbalító készülékem, melynek a „telehor” nevet adtam, nem fényképezi le a távoli képet, hanem közvetlenül teszi láthatóvá. A távolbalításnál a képet úgy kell fölfogni, mint egy csomó sötétebb és világosabb pont összességét, úgy, mint a képtávíronál. A különbség azonban az, hogy én minden fotografikai eljárást mellőzök, nálam a képpontok föltünése rendkívül sebességgel történik, úgy, hogy például a párisi opera és közönsége közvetlenül szemléltető. A távolbalításnak a gyakorlati életben rendkívül nagy a jelentősége. Például lehetővé válik kéziratokat, okmányokat pecséttel, aláírásokkal együtt közvetlen átfotografálni a távoli állomásra. A rendőri nyomozásnál másodpercek alatt eljuttatható bárhova is a gonosztevő ujjlenyomatait.

Az izsáki főbiró.

(Klebelberg belügyminiszter hajtathatlan.)

Az Aradi Közlöny Budapesti távirat alapján beszámolt arról, hogy gróf Klebelberg Kunó magyar belügyminiszter felfüggesztette állásától dr. Förster izsáki főszolgabírót, kinek a Szózatban megjelent zsidóellenes nyilatkozata miatt Rassay Károly a magyar nemzetgyűlésen interpellált. A belügyminiszter egyben távirati uton utasította Pestmegye alispánját, a felfüggesztés végrehajtására. Rassay interpellációja után az Ébredők körében mozgalom indult meg, hogy dr. Förster felfüggesztése elmaradjon. Hegedüs György és Budavári László képviselők vezetésével az Ébredők tiltakoztak Förster előrelátható felfüggesztése ellen. Az egyik képviselőnek ezzel kapcsolatban gróf Klebelberg a parlament felvívóján ezeket mondotta:

— Vedd tudomásul, én nem vagyok ázsiai miniszter. Engem nem lehet leszavaztatással fenyegetni. Förstert fel fogom függeszteni.

És így is történt. Az ügy politikai térre is kihatott, amennyiben a pártok a felfüggesztéssel szemben ellentétes álláspontot foglaltak el. Így a Kiszgazdapártnak nagyatádl Szabó Istvánhoz közelálló csoportja nem azonosítja magát Hegedüs és Budavári vezeté-

se alatt álló Ébredőkkel. A kiszgazdapárt egyik vezetője, Pásztor József kijelentette az újságíróknak, hogy ők Hegedüst és Budavárit kellemetlen tehetetelnek tekintik a kormánypartban. Az atrocitásokat nem lehet tisztán zsidókérdésnek tekinteni. A mi embereinket is verték a falvakban, mondotta Pásztor. Bottlik alelnök kijelentette, hogy ivet fog köröztetni, melyet mindazok aláírnak majd, kik nem azonosítják magukat Budaváriék eljárásával.

Közgazdaság.

A valutapiac.

Aradi valutaárak (február 11.): Dollár 184.—, márka 0.70.—, dinár 1.80.—, szokol 2.50.—, magyar korona 0.21, budapesti kifizetés 4.85.—, bécsi kifizetés 58.—, berlini kifizetés 0.89.—, francia frank 12.5, prágai kifizetés 2.55.—.

Zürichi nyitás (febr. 11.): Berlin 255, Newyork 514, Milano 2490, Prága 965, Budapest 80, Zágráb 165, Bucuresti —, Varsó 16, Bécs 19, lebélyegzett osztrák korona 8.

Zürichi zárlat (febr. 11.): Berlin 258, Newyork 514.—, Milano 2490, London —, Páris —, Prága 967.5, Budapest 80, Zágráb 165.—, Bucuresti —, Varsó 16, Bécs 19, lebélyegzett osztrák korona 8.

Budapesti inganforg. (febr. 11.): Napoleon d'Or —, dollár 644, márka 337, rubel —, leu 510, szokol 1210, dinár 825, angol font —, francia frank 5500, osztrák korona 9.50, lira 8075, bécsi kifizetés —, lengyel márka —, svájci frank 12800.

Eladott aradi ingatlanok. Purecky Lajos és neje eladták a Strada Bodea Cartan 20. számú házat 45000 leiert özv. Lukács Józsefnének. — Vlogyovits József és neje eladták a Strada Gheorghe 19. sz. házat 10000 leiert Marsieu Pál és nejének. — Sinkó József és neje eladták a Strada Bethlen 26. sz. házat 24000 leiert Hettmann János és nejének. — Urschitz Gusztáv és neje eladták a Strada Alexandru Govra 12. számú házat 25000 leiert özv. Contazzo Józsefnének. — Puchier Zoltán és neje eladták a Strada Apaffy 20. sz. ingatlan 250.000 leiert Ech János és nejének.

A budapesti malmok veszteségei a bokolon. Budapest. A budapesti nagy malmok nagymennyiségű lisztet adtak el Csehországnak, amelynek ára cseh sokolban esedékes. Mivel azonban arra számítottak, hogy ha majd a lisztért kapott nagymennyiségű sokolt piacra vetik, azaz árfolyam olcsóbbodását fogja maga után vonni, azért előzetesen — még mielőtt megkapták volna — eladták a sokolokat. Azonban a sokol időközben felment és a malmok a sietett eladás következtében milliókra menő károkat szenvedtek.

A szerkesztésért: KÁROLY JÓZSEF felel.

Spanyol nátha ellen a leghatásosabb 6v- és gyógyszer az orvosilag javasolt MARTY-COGNAC.

Budapesti élet.

(Romantikus leányszöktetés.)

Budapest legifjabb színházának, a Renaissance-színház művészeti igazgatójának, Harsányi Zsoltnak regényes szerelmi házassága áll a színházi emberek közérdeklődésének középpontjában. Harsányi hű marad magához és legszemélyesebb házassági ügyének lebonyolításánál is eltér a rendes polgári megoldástól és új librettójának a saját esetével szolgáltatva a leghálásabb témát. — Harsányi ugyan egyszer már majdnem életével fizetett rá a szerelmi romantikára, amikor Somogyi Nusi egy pezsgős vacsora után a Rákóczy-úton hasba szurta s ezzel a nem egészen operettszerű gesztussal majdnem a Léthe vizét ismertette meg a siker-ű Harsányival.

Harsányi a sebet is kiheverte, a népszerűség és siker újra az ölébe fogadta, tehát előírásos pontossággal megérett új romantika számára. Budapest egyik leggazdagabb milliommósának, Lukács nevű gyógyszernek leányával ismerkedett meg Harsányi Zsolt, aki már a szindarabjaiban is használt gyorsforraló módszerrel lángra gyújtotta a milliók várományosát. A szülők megsejtették a fejük fölé tornyosuló veszedelmet és a modern technika minden eszközével, tehát nem zárda zárással, hanem hossza külföldi utazással akarták a szép Harsányit kizárni a bolondos kis milliommós leány szivéből.

Harsányi azonban a leghatásosabb operett recept szerint, ha nem is kötélfágcsóval és viharos tengeren, de legalább is egy 80 HP. Mercédessel megszöktette a kis leányt egy dunántúli falucskába, amelynek kis fehérre meszelt templomában áldást rebegett az ifjú pár frigyére egy jószágos, agg plébános. Mert Harsányi csak a fehér darabokat szereti: leányszöktetéssel és házassággal itt a librettó be is fejeződik s az élet ott fog újra kezdődni, amikor a szülők is kibékülnek a helyzettől s a milliók szabályszerűen átmennek Harsányi szerencsés vállalkozásába.

NYILTÉR.

Az ezen rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget.

Ertesítés!

Tisztelettel értesítem tisztelőimemet, hogy Brünben fiók üzletet nyitottam, ahonnan gyűjtő wagonban módomban áll a szállítmányokat a leggyorsabban Romániába továbbítani. 517

Eger & Comp.
Brün, Palatezky-strasse Nr. 24.

Bickel József és gyermekei Irma, Ilonka, Erzelke, Béla és Jóné a maguk, valamint rokonaik nevében is meztört szívvel jelentik, hogy a felejthetetlen jó feleség, anya, nagymama, testvér, sógorzó és rokon

Bickel Józsefné,

szül. Siohermann Regina
f. évi február hó 10-én éjjel életének 53-ik, boldog házasságának 35-ik évében hosszas szenvedés után elhunyt. A megboldogult drága halott földi maradványait f. hó 14-én vasárnap, délelőtt 11 órakor kísérik az izr. temetőbe a Str. Metiana (Föray-utcai) Hunyadi palotából.

Nyugodjék békében!
Arad, 1922. február 11. 11521

Bickel József férj, Varga D. Daniné szül. Bickel Irma, Szigeti Oszkárné szül. Bickel Ilonka, Marmorstein Józsefné szül. Bickel Erzelke, Bickel Béla, Bickel Jenő gyermekek. Varga D. Dané, Szigeti Oszkár, Marmorstein József vejei. Bickel Béláné szül. Mészáros Böske meny. Szigeti Magda, Szigeti Lilyke, Marmorstein Bandi unokái. Testvére, rokonai stb.

Ertesítés!

Biznennel tudomására hozzuk t. ügyfeleinknek, hogy Klein Elemér ur cégvezetőnk, vállalatunk kötelekéből kilépett, miért is érte semmiféle felelősséget nem vállalunk.

Földes & Traub,
558 fakeskedők.

Ertesítés!

Pankotai mámalomat ELING GÁSPAR németszentpéteri lakosnak örök áron eladtam. Nem mulaszthatom el az alkalmat, ezúton mondani köszönetet mindazoknak kik hosszú idő alatt bizalmukkal kitüntettek sziveskedtek kérve, tartanak meg további jóindulatunkban.
Pancota 1922. február 5. 466
Tisztelettel
L'AMMERT JÁNOS
butorgyáros.

„RENAISSANCE”

Sir. Bratianu (Weitzer J-u.) 2.
MINORITA PALOTA. 11716
Farsangi árjegyzék.

90 cm. széles Jappán se-lyem színes	Mtr. Lei 98—
110 cm. széles Orep Jor-yette minden színben	89—
90 cm. széles francia pongyola kelme	28—
120 cm. cérna grenadín minden színben	59—
140 cm. széles tiszta gyapju angol szövet	175—
140 cm. széles angol ka-bát kelme	225—
Cérna Zeffir la	18-75
Mousslin harisnya	28—
Fátyol harisnya	85—
- Crep de Schlenek, seelymek, női és férfi ruha szövetek, szőnyegek, csipkefüggönyök, vásznak, legolcsóbb beszerzési forrása.

**Kovács Soma és Társa
ARAD.**

Borszivattyúk, börtömlők, pincészeti cikkek, kutak, fecskendők, Vermorel per-metezők, gépek, motorok, műszaki áruk, olajok.

**BERGER & WIRTH
könyv és könyvmdai festékek**

minden mennyiségben és színben, hengeranyag, kence, mosópor gyári áron raktáron vannak. FERD. KALMAR NANDOR, Arad.

**BARTHMES-féle
Malátaméz és eibis**

euorka a legjobb. Figyel-jen a védjegyre. 581

ELADÓ sürgösen MAKÓN
(Magyarországon)
felszerelt, nagyforgalmu üzemképes

eczetgyár

telekkel, gazdasági épületekkel, 5t szobás azonnal beköltözhető lakással, (hordók, kész eczet, stb.) elkötözés miatt. Bővebb felvilágosítással szolgál: 542

Várnay Elemér dr.
Ügyvédi irodája, Timisoara (Temesvár-Beiv.)

600 m/m nyomtávu 70 HP. 4 csatlós Schwartzkopf berlini gép-gyárában 1917. évben épült

iparvasuti mozdony,
teljesen jó állapotban 543

eladó, Megtekinthető:
Bródy Testvérek üzemében
TIBISCU
(Zsuppa via Caransebes.)

Elsőrangu KISMALMI

Korpa és tengeri

legolcsóbb árban kapható

Kornis Zsigmond és Márton
cégnél.
Telefon 918. és 756. 11590

45 lóerős

hatasmányos jókarban levő

luxus-autó

11620 elutasás miatt eladó. Bővebbet Wallinger hirdetőjében Arad

FELTER TERÉZ

kozmetikai intézete ARAD, 11971
Strada Metiana (Föray-u.) 4.
Hajszájak végleges eltávolítá-sa, arcápolás.
Hölgyszobrászat, hajfestés, manikür.
Legbiztosabb a

MATTEINE-féle patkány irtó,
gyorsan és biztosan pusztít. 434

Matteine Vállalat
Bulev. Reg. Ferdinand (Boros Béni-tér) 1.

**Veszek BRILLIANS köveket,
arany és ezüst**

árukat magas áron. 12017
KUN, ékszerész.

Dr. Boér Kálmán

kereskedelmi ügynöksége bizományi és igazlatforgalmi irodája Arad Str. Moise Nicoara 10. szám (Petőfi-utca.)
Telephon 270 A külföldre utazó közön-ség szives tudomására hozom hogy a Str. Marasesti (Kossuth-utcai) állam-rendőrségi laktanya mellett levő Welsz Dávid-féle nagykereskedésben 11598

UTLEVÉL GYÜJTŐHELYET

létesítettem ahol az utazni szándéko-zóktól az utleveleket a vizum beszer-zése végett átvesszik. Az utlevelekre a szükséges vizumokat, utólagos díjazás ellenében a leggyorsabban s legolcsóbb-ban felelősség mellett beszeresszük.

Szülőbirtokosok és ke-reskedők figyelmébe!!

Majunga hárs és kékkő 98%-os nagyobb mennyiségben érkezett

DARVAS-céghez

Strada Horia (Széchenyi-utca) I. sz.

Egy működésben levő
főlmagas őrlésű 40 lóerős

Diesel motor-malom

éptület és molnár lakás, vagyon megosztás miatt örökáron eladó. Cim:

OPRIS körjegyző,
Belényes, Ujlak, Biharmegye. 512

Rendszeres hetenkénti gyűjtőforgalom

Budapestről-Aradra

saját kirendeltség a ro- 250
mán határon. Fix díjtételek

GROSS ALBERT

nemzetközi szállítmányozó
Budapest, V., Méréleg-utca II. sz.
Alapítottatott 1890. Sörgönyölm: Albgr.

Vérszegénység és idegesség ellen

már sok azért ajánlottak és hoztak forgalomba, de jószág- és hatás tekintetében egy sem közelíti meg a **ROZSNYAY Vasas Chinaborát,** melynek kitűnő voltát mindenki elismeri. Kellemes itú készítmény, mely a külföld és belföld etajta termékeit sokszorosan felülmúlja. Számos elismerő nyilatkozat és ajánlólevél orvosok részéről. Egy kis üveg ára 17 Lei 50 bani, nagy üveg ára 25 Lei. Kapható **ROZSNYAY** gyógyszerárban Aradon. Plata Avramiancu Szabausag ter.

